

**ТОКТОМ
ПОСТАНОВЛЕНИЕ**

2024-жылдын 8-июлу, № 371

**Кыргыз Республикасынын башталгыч, орто жана жогорку
кесиптик билим берүүсүнүн мамлекеттик билим берүү
стандартынын макетин бекитүү жөнүндө**

“Билим берүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына, “Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын башталгыч, орто жана жогорку кесиптик билим берүүсүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын макети тиркемеге ылайык бекитилсин.

2. Төмөнкүлөр күчүн жоготту деп таанылсын:

1) Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 23-августундагы № 496 “Кыргыз Республикасында жогорку кесиптик билим берүүнүн эки деңгээлдүү түзүмүн белгилөө жөнүндө” токтомунун 2-пунктунун экинчи–төртүнчү абзацтары;

2) Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 4-июлундагы № 472 “Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 23-августундагы № 496 “Кыргыз Республикасында жогорку кесиптик билим берүүнүн эки деңгээлдүү түзүмүн белгилөө жөнүндө” токтомуна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу” токтомунун 1-пунктунун экинчи–жыйырма биринчи абзацтары;

3) Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 22-январындагы № 41 “Кыргыз Республикасынын Кесиптик башталгыч билим берүүсүнүн мамлекеттик стандартынын макетин бекитүү жөнүндө” токтому;

4) Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 28-мартындагы № 160 “Кыргыз Республикасынын кесиптик орто билим берүү уюмдарынын ишин жөнгө салуучу актыларды бекитүү жөнүндө” токтомунун 1-пунктунун үчүнчү абзацы;

009880*

**ТОКТОМ
ПОСТАНОВЛЕНИЕ**

от 8 июля 2024 года № 371

**Об утверждении Макета государственного
образовательного стандарта начального, среднего и
высшего профессионального образования
Кыргызской Республики**

В соответствии с Законом Кыргызской Республики «Об образовании», статьями 13, 17 конституционного Закона Кыргызской Республики «О Кабинете Министров Кыргызской Республики» Кабинет Министров Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Макет государственного образовательного стандарта начального, среднего и высшего профессионального образования Кыргызской Республики согласно приложению.

2. Признать утратившими силу:

1) абзацы второй–четвертый пункта 2 постановления Правительства Кыргызской Республики «Об установлении двухуровневой структуры высшего профессионального образования в Кыргызской Республике» от 23 августа 2011 года № 496;

2) абзацы второй–двадцать первый пункта 1 постановления Правительства Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в постановление Правительства Кыргызской Республики «Об установлении двухуровневой структуры высшего профессионального образования в Кыргызской Республике» от 23 августа 2011 года № 496» от 4 июля 2012 года № 472;

3) постановление Правительства Кыргызской Республики «Об утверждении Макета государственного образовательного стандарта начального профессионального образования Кыргызской Республики» от 22 января 2018 года № 41;

4) абзац третий пункта 1 постановления Правительства Кыргызской Республики «Об утверждении актов, регулирующих деятельность образовательных организаций среднего

009879*

5) Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2019-жылдын 30-декабрындагы № 718 “Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн жогорку жана орто кесиптик билим берүү чөйрөсүндөгү айрым чечимдерине өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө” токтомунун 2-тиркемесинин 2–4-пункттары, 3-тиркемесинин 2-пункту;

6) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 13-июлундагы № 72 “Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 22-январындагы № 41 “Кыргыз Республикасынын Кесиптик башталгыч билим берүүсүнүн мамлекеттик стандартынын макетин бекитүү жөнүндө” токтомуна өзгөртүү киргизүү тууралуу” токтому;

7) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 19-октябрындагы № 580 “Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 22-январындагы № 41 “Кыргыз Республикасынын Кесиптик башталгыч билим берүүсүнүн мамлекеттик стандартынын макетин бекитүү жөнүндө” токтомуна өзгөртүү киргизүү тууралуу” токтому;

8) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2023-жылдын 24-ноябрындагы № 627 “Кыргыз Республикасынын Президентинин 2023-жылдын 14-июнундагы № 155 “№ 99 Кесиптик лицейи” мекемесине өзгөчө статус берүү жөнүндө” Жарлыгын ишке ашыруу тууралуу” токтомунун 3-пункту;

9) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 5-февралындагы № 45 “Мамлекеттик жогорку окуу жайларга өзгөчө статус берүү боюнча Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө” токтомунун 2-пункту.

3. Иш-чараларды каржылоо республикалык бюджетте билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга каралган каражаттардын чегинде жүзөгө ашырылат деп белгиленсин.

4. Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги өз чечимдерин ушул токтомго ылайык келтирсин.

5. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Президентинин Администрациясынын Президенттин жана Министрлер Кабинетинин чечимдерин аткарууну контролдоо башкармалыгына жүктөлсүн.

6. Бул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын
Министрлер Кабинетинин
Терагасы

А.У. Жапаров

профессионального образования Кыргызской Республики» от 28 марта 2018 года № 160;

5) пункты 2–4 приложения 2, пункт 2 приложения 3 к постановлению Правительства Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые решения Правительства Кыргызской Республики в сфере высшего и среднего профессионального образования» от 30 декабря 2019 года № 718;

6) постановление Кабинета Министров Кыргызской Республики «О внесении изменения в постановление Правительства Кыргызской Республики «Об утверждении Макета государственного образовательного стандарта начального профессионального образования Кыргызской Республики» от 22 января 2018 года № 41» от 13 июля 2021 года № 72;

7) постановление Кабинета Министров Кыргызской Республики «О внесении изменения в постановление Правительства Кыргызской Республики «Об утверждении Макета государственного образовательного стандарта начального профессионального образования Кыргызской Республики» от 22 января 2018 года № 41» от 19 октября 2022 года № 580;

8) пункт 3 постановления Кабинета Министров Кыргызской Республики «О реализации Указа Президента Кыргызской Республики «О придании особого статуса учреждению «Профессиональный лицей № 99» от 14 июня 2023 года № 155» от 24 ноября 2023 года № 627;

9) пункт 2 постановления Кабинета Министров Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые постановления Правительства Кыргызской Республики, Кабинета Министров Кыргызской Республики по приданию особого статуса государственным высшим учебным заведениям» от 5 февраля 2024 года № 45.

3. Установить, что финансирование мероприятий будет осуществляться в рамках средств, предусмотренных уполномоченному государственному органу в области образования в республиканском бюджете.

4. Министерству образования и науки Кыргызской Республики привести свои решения в соответствие с настоящим постановлением.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на управление контроля исполнения решений Президента и Кабинета Министров Администрации Президента Кыргызской Республики.

6. Настоящее постановление вступает в силу по истечении десяти дней со дня официального опубликования.

Председатель
Кабинета Министров
Кыргызской Республики

А.У. Жапаров

**Кыргыз Республикасынын башталгыч, орто жана
жогорку кесиптик билим берүүсүнүн мамлекеттик
билим берүү стандартынын макети**

**Макет
государственного образовательного стандарта
начального, среднего и высшего
профессионального образования
Кыргызской Республики**

1-глава. Жалпы жоболор

Глава 1. Общие положения

1.

(тизмек боюнча код – кесиптик билим берүүнүн деңгээлин көрсөтүү менен кесиптин/адистиктин/багыттын толук аталышы)

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик билим берүү стандарты “Билим берүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына, Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларына ылайык Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан иштелип чыгат жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети белгилеген тартипте бекитилет.

Мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптары менчигинин түрүнө жана ведомстволук таандыктыгына карабастан кесиптик билим берүү уюмдары тарабынан милдеттүү түрдө аткаруу үчүн минималдуу талаптар болуп саналат.

2. Терминдер, аныктамалар, белгилөөлөр, кыскартуулар:

1) **академиялык кредит** – билим алуучунун окуу жана (же) илимий жүктөмүнүн көлөмүн өлчөөнүн шарттуу бирдиги;

2) **бакалавр** – кесиптик ишти жүзөгө ашырууга жана бакалавриат программасы боюнча болгон даярдыкка кошумча өзүнүн кесиптик ишин кеңейтүү үчүн магистратурага тапшырууга укук берүүчү жогорку кесиптик билим берүү квалификациясынын деңгээли;

3) **кесиптик/эмгектик иштин түрү** – эмгектин тектеш мүнөзүнө, натыйжаларына жана шарттарына ээ жалпыланган эмгектик функциялардын жыйындысы;

4) **экономикалык иштин түрү** – иштин түрлөрүн классификациялоонун кыйла бөлүнгөн категорияларын мүнөздөөчү продукциянын (товарлардын же кызмат көрсөтүүлөрдүн) бир тектүү топтомунан алып келүүчү процесс;

5) **мамлекеттик билим берүү стандарты** – окутуунун максаттарын жана натыйжаларын аныктоочу билим берүү программасынын минимум мазмунун, билим берүүнүн деңгээлдери боюнча даярдоого базалык талаптарды аныктоочу формалдык билим берүүнүн талаптарынын коомдук макулдашылган жыйындысы;

1. Государственный образовательный стандарт Кыргызской Республики _____

(код по перечню – полное название профессии/специальности/направления с указанием уровня профессионального образования)

разрабатывается уполномоченным государственным органом в сфере образования Кыргызской Республики в соответствии с Законом Кыргызской Республики «Об образовании», иными нормативными правовыми актами Кыргызской Республики и утверждается в порядке, установленном Кабинетом Министров Кыргызской Республики.

Требования государственных образовательных стандартов являются минимальными требованиями для обязательного выполнения образовательными организациями профессионального образования независимо от форм собственности и ведомственной принадлежности.

2. Термины, определения, обозначения, сокращения:

1) **академический кредит** – условная единица измерения объема учебной и (или) научной нагрузки обучающегося;

2) **бакалавр** – уровень квалификации высшего профессионального образования, дающий право осуществления профессиональной деятельности и поступления в магистратуру для расширения своей профессиональной деятельности дополнительно к имеющейся подготовке по программе бакалавриата;

3) **вид профессиональной/трудовой деятельности** – совокупность обобщенных трудовых функций, имеющих родственный характер, результаты и условия труда;

4) **вид экономической деятельности** – процесс, приводящий к получению однородного набора продукции (товаров или услуг), характеризующий наиболее разукрупненные категории классификации видов деятельности;

5) **государственный образовательный стандарт** – общественно согласованная совокупность требований формального образования, определяющая минимум содержания образовательной программы, базовых требований к подготовке по уровням образования, определяющих цели и результаты обучения;

6) **гибридик окутуу методу** – окутуу процесси педагогдун жана билим алуучунун түздөн-түз байланышы аркылуу салттуу окутуу методунун онлайн окутуу методу менен айкалышкан окутуу методу;

7) **интеграцияланган программа** – бул негизги жалпы билим берүүнүн бүтүрүүчүлөрүнө жалпы орто билим алууга мүмкүнчүлүк берүү үчүн жалпы орто жана башталгыч кесиптик билим берүү программаларын бириктирүүнүн негизинде иштелип чыккан билим берүү программасы;

8) **квалификация** – белгиленген үлгүдөгү документ менен тастыкталуучу, окутууга жана кесиптик иштин белгилүү бир түрүн аткарууга даярдыгын мүнөздөөчү билимдердин, көндүмдөрдүн жана социалдык-инсандык компетенциялардын деңгээли;

9) **компетенция** – билим алуучуну белгилүү бир чөйрөдө анын натыйжалуу өнүмдүү иши үчүн зарыл болгон билим берүүгө даярдоого карата алдын ала коюлган социалдык талап (ченем);

10) **магистр** – аспирантурага жана (же) базалык докторантурага (PhD/профиль боюнча) өтүү жана кесиптик ишти жүзөгө ашыруу үчүн укук берүүчү, даярдоонун ар кандай багыттары боюнча адистерге эмгек рыногунун тез өзгөрүп жаткан муктаждыгына жооп берген жогорку кесиптик билим берүү квалификациясынын деңгээли;

11) **модуль** – окутуунун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон окуу дисциплинасынын бөлүгү;

12) **даярдоо багыты** – Кыргыз Республикасынын квалификациясынын улуттук алкагынын деңгээлине ылайык кадрларды даярдоо үчүн билим берүү программаларынын комплекси;

13) **квалификациялардын улуттук алкагы** – улуттук квалификациялык чакан системаларды интеграциялоого жана координациялоого, квалификациялардын салыштырмалуулугун камсыз кылууга багытталган жана квалификациянын ылайыктуулугун тастыктоо жана ыйгаруу системасы үчүн негиз болуп саналган критерийлердин топтомуна ылайык квалификациялардын деңгээлдеринин түзүмдөлгөн сыпаттамасы;

14) **жалпыланган эмгек функциясы** – конкреттүү өндүрүштүк, өндүрүштүк эмес же бизнес-процессинде түзүлгөн жана кесиптик стандарттын бирдиги болуп саналган өз ара байланышкан эмгек функцияларынын жыйындысы;

15) **кесиптик иштин объектти** – эмгек ишинин процессинде таасир этүүгө багытталган предметтер, кубулуштар, процесстер;

16) **билим берүү программасы** – кесиптик билим берүүнүн тиешелүү деңгээли боюнча билим берүү процессинин максаттарын, милдеттерин, пландалган натыйжаларын, уюштурууну аныктоочу конкреттүү багыт, адистик же кесип боюнча билим берүүнүн мазмуну;

17) **жумуш ордунда окутуу** – милдеттүү түрдө практикалык окутуу жана кесиптик билимдерди жана көндүмдөрдү бекемдөө,

6) **гибридный метод обучения** – метод обучения, при котором процесс обучения сочетает традиционный метод обучения путем непосредственного контакта педагога и обучающегося с методом онлайн-обучения;

7) **интегрированная программа** – это образовательная программа, разработанная на основе объединения программ общего среднего и начального профессионального образования для предоставления возможности выпускникам основного общего образования получить общее среднее образование;

8) **квалификация** – уровень знаний, навыков и социально-личностных компетенций, характеризующих подготовленность к обучению и выполнению определенного вида профессиональной деятельности, подтверждаемых документом установленного образца;

9) **компетенция** – заранее заданное социальное требование (норма) к образовательной подготовке обучающегося, необходимой для его эффективной продуктивной деятельности в определенной сфере;

10) **магистр** – уровень квалификации высшего профессионального образования, отвечающий на быстро меняющуюся потребность рынка труда в специалистах по разным направлениям подготовки, дающий право для поступления в аспирантуру и (или) в базовую докторантуру (PhD/по профилю) и осуществления профессиональной деятельности;

11) **модуль** – часть учебной дисциплины, имеющая определенную логическую завершенность по отношению к установленным целям и результатам обучения;

12) **направление подготовки** – комплекс образовательных программ для подготовки кадров в соответствии с уровнями Национальной рамки квалификации Кыргызской Республики;

13) **национальная рамка квалификаций** – структурированное описание уровней квалификаций в соответствии с набором критериев, направленное на интеграцию и координацию национальных квалификационных подсистем, обеспечение сопоставимости квалификаций и являющееся основой для системы подтверждения соответствия и присвоения квалификации;

14) **обобщенная трудовая функция** – совокупность связанных между собой трудовых функций, сложившаяся в конкретном производственном, непроизводственном или бизнес-процессе и является единицей профессионального стандарта;

15) **объект профессиональной деятельности** – предметы, явления, процессы, на которые направлено воздействие в процессе трудовой деятельности;

16) **образовательная программа** – содержание образования по конкретному направлению, специальности или профессии, определяющее цели, задачи, планируемые результаты, организацию образовательного процесса по соответствующему уровню профессионального образования;

ошондой эле билим берүү уюмунун өндүрүштүк бөлүмдөрүндө/комплексеринде жана (же) ишканалардын/уюмдардын базасында иш тажрыйбасына ээ болуу менен билим берүү уюмунда билим алуучунун жалпы жана кесиптик билимдерди жана көндүмдөрдү алуусуна багытталган кадрларды даярдоо системасы;

18) **кесиптик стандарт** – кесиптик иштин белгилүү бир түрүн жүзөгө ашыруу жана белгилүү бир эмгек функциясын аткаруу үчүн керектүү квалификациянын мүнөздөмөсү;

19) **профиль** – билим берүү программасынын кесиптик иштин конкреттүү түрүнө жана/же объектинен багытталышы;

20) **окутуунун натыйжалары** – окуу процессин ийгиликтүү аяктагандан кийин билим алуучудан кандай билим, билгичтик жана көндүмдөр күтүлүшүнө карата ырастоо;

21) **адис** – магистратурага, аспирантурага (адъюнктурага) жана/же базалык докторантурага (PhD/профиль боюнча) тапшыруу жана кесиптик ишти жүзөгө ашыруу үчүн укук берүүчү жогорку кесиптик билим берүү квалификациясынын деңгээли;

22) **адистик/багыт/кесип** – бүтүрүүчү диплом алуучу билимдин конкреттүү тармагы же Кыргыз Республикасынын квалификациясынын улуттук алкагынын деңгээлдерине ылайык тигил же бул кесиптин/адистиктин алкагында иштин белгилүү бир түрү үчүн зарыл болгон атайын даярдиктан жана иш тажрыйбасынан алынган билимдин, билгичтиктердин жана көндүмдөрдүн комплекси;

23) **тездетиленген программа** – кыскартылган мөөнөттө окутуунун мурдагы натыйжаларын таануу менен окутууну караган программа;

24) **дисциплиналардын цикли** – окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ билим берүү программасынын бир бөлүгү же окуу дисциплиналарынын жыйындысы.

Ушул Мамлекеттик билим берүү стандартынын макетинде төмөнкүдөй кыскартуулар колдонулат:

ЖКБ – жогорку кесиптик билим берүү;

МБС – мамлекеттик билим берүү стандарты;

БКБ – башталгыч кесиптик билим берүү;

КР КУА – Кыргыз Республикасынын квалификациясынын улуттук алкагы;

ОКБ – орто кесиптик билим берүү;

ОМБ – окуу-методикалык бирикмелер.

2-глава. Колдонуу жааты

3. Ушул МБС

(тизмек боюнча код – кесиптин/адистиктин/багыттын толук аталышы)

17) **обучение на рабочем месте** – система подготовки кадров, направленная на приобретение общих и профессиональных знаний и навыков обучающимся в образовательной организации с обязательным практическим обучением и закреплением профессиональных знаний и навыков, а также приобретением опыта работы в производственных подразделениях/комплексах образовательной организации и (или) на базе предприятий/организаций;

18) **профессиональный стандарт** – характеристика квалификации, необходимой для осуществления определенного вида профессиональной деятельности и выполнения определенной трудовой функции;

19) **профиль** – направленность образовательной программы на конкретный вид и/или объект профессиональной деятельности;

20) **результаты обучения** – утверждение относительно того, какие знания, умения и навыки ожидаются от обучающегося после успешного завершения процесса обучения;

21) **специалист** – уровень квалификации высшего профессионального образования, дающий право для поступления в магистратуру, аспирантуру (адъюнктуру) и/или в базовую докторантуру (PhD/по профилю) и осуществления профессиональной деятельности;

22) **специальность/направление/профессия** – конкретная область знаний, за которую выпускник получает диплом или же комплекс приобретённых путём специальной подготовки и опыта работы знаний, умений и навыков, необходимых для определённого вида деятельности в рамках той или иной профессии/специальности в соответствии с уровнями Национальной рамки квалификации Кыргызской Республики;

23) **ускоренная программа** – программа, предусматривающая обучение с признанием предыдущих результатов обучения в сокращённые сроки;

24) **цикл дисциплин** – часть образовательной программы или совокупность учебных дисциплин, имеющая определённую логическую завершенность по отношению к установленным целям и результатам обучения, воспитания.

В настоящем Макете государственного образовательного стандарта используются следующие сокращения:

ВПО – высшее профессиональное образование;

ГОС – государственный образовательный стандарт;

НПО – начальное профессиональное образование;

НРК КР – Национальная рамка квалификации Кыргызской Республики;

СПО – среднее профессиональное образование;

УМО – учебно-методические объединения.

Глава 2. Область применения

3. Настоящий ГОС представляет собой совокупность норм, правил и требований при реализации образовательной программы по

_____ (код по перечню – полное название профессии/специальности/направления) и является основанием для разработки учебной, организационно-методической документации, оценки качества освоения образовательной программы.

4. Основными пользователями настоящего ГОС по профессии/специальности/направлению _____

_____ (код по перечню – полное название профессии/специальности/направления) являются:

1) администрация и педагогический состав, ответственные в своих образовательных организациях за разработку, эффективную реализацию и обновление образовательных программ с учетом достижений науки, техники и социальной сферы по данной(му) профессии/специальности/направлению;

2) обучающиеся, ответственные за эффективную реализацию своей учебной деятельности по освоению образовательной программы по данному (ой) направлению /специальности/профессии;

3) работодатели в соответствующей сфере профессиональной деятельности;

4) УМО, обеспечивающие разработку ГОС по поручению уполномоченного государственного органа в сфере образования Кыргызской Республики;

5) уполномоченный государственный орган в сфере образования, обеспечивающий контроль за соблюдением законодательства в системе профессионального образования;

6) аккредитационные агентства, осуществляющие внешнюю оценку соответствия оказываемых образовательных услуг установленным аккредитационным агентством стандартам, процедурам и правилам.

Глава 3. Общая характеристика профессии/специальности/направления

5. Формы освоения образовательной программы по профессии/специальности/направлению _____

_____ (код по перечню – полное название профессии/специальности/направления с указанием возможных форм обучения (очная, очно-заочная (вечерняя), заочная, экстернат)

6. Требования к уровню образования абитуриентов. Абитуриент при поступлении должен иметь один из следующих документов:

боюнча билим берүү программасын ишке ашырууда ченемдердин, эрежелердин жана талаптардын жыйындысын билдирет жана окуу, уюштуруу-методикалык документтерди иштеп чыгуу, билим берүү программасын өздөштүрүүнүн сапатын баалоо үчүн негиз болуп саналат.

4. _____

_____ (тизмек боюнча код – кесиптин/адистиктин/багыттын толук аталышы) кесипи/адистиги/багыты боюнча ушул МБСТИ негизги пайдалануучулар болуп төмөнкүлөр саналат:

1) өздөрүнүн билим берүү уюмдарында ушул кесип/адистик/багыт боюнча илимдин, техниканын жана социалдык чөйрөнүн жетишкендиктерин эске алуу менен билим берүү программаларын иштеп чыгуу, натыйжалуу ишке ашыруу жана жаңылоо үчүн жооптуу болгон администрация жана педагогикалык курам;

2) ушул багыт/адистик/кесип боюнча билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча өзүнүн окуу ишин натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу билим алуучулар;

3) тиешелүү кесиптик иш чөйрөсүндөгү иш берүүчүлөр;

4) Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органынын тапшырмасы боюнча МБСТИ иштеп чыгууну камсыз кылуучу ОМБ;

5) кесиптик билим берүү системасында мыйзамдардын сакталышын контролдоону камсыз кылуучу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган;

6) көрсөтүүлүүчү билим берүү кызматтарынын аккредитациялык агенттик тарабынан белгиленген стандарттарга, жол-жоболорго жана эрежелерге шайкештигин тышкы баалоону жүзөгө ашыруучу аккредитациялык агенттиктер.

3-глава. Кесиптин/адистиктин/багыттын жалпы мүнөздөмөсү

5. _____

_____ (тизмек боюнча код – окутуунун мүмкүн болуучу формаларын (күндүзгү, күндүзгү-сырттан (кечки), сырттан, экстернат) көрсөтүү менен кесиптин/адистиктин/багыттын толук аталышы)

_____ кесипи/адистиги/багыты боюнча билим берүү программасын өздөштүрүү формалары

6. Абитуриенттердин билиминин деңгээлине карата талаптар. Абитуриент тапшырууда төмөнкү документтердин бирине ээ болууга тийиш:

1) БКБ билим берүү программасына:

- негизги жалпы билими жөнүндө күбөлүккө;
- жалпы орто билими жөнүндө аттестатка;

КР ченемдик укуктук актыларында каралган учурларда БКБ билим берүү уюмдарында негизги жалпы билими жок адамдардын кесипке ээ болушу үчүн шарттар түзүлүшү мүмкүн;

2) ОКБ билим берүү программасына:

- негизги жалпы билими жөнүндө күбөлүккө;
- жалпы орто билими жөнүндө аттестатка;
- башталгыч кесиптик билими жөнүндө дипломго (негизги же жалпы орто билими тууралуу документи болсо);

3) ЖКБ билим берүү программасына (бакалавр, адис):

- жалпы орто билими жөнүндө аттестатка;
- башталгыч кесиптик билими жөнүндө дипломго (жалпы орто билими жөнүндө документи болсо);

- орто кесиптик билими жөнүндө дипломго;
- жогорку кесиптик билими жөнүндө дипломго;

4) ЖКБ билим берүү программасына (магистратура):

- бакалаврды же адистикти даярдоо багыты боюнча жогорку кесиптик билими жөнүндө дипломго.

7. Билим берүү программасын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү:

1) жалпы орто билим берүүнүн базасында БКБ кесиби боюнча күндүзгү окутуу формасында _____ (окуу мөөнөтү) кем эместе түзөт.

Негизги жалпы билим берүүнүн базасында бул билим берүү программасы ишке ашыруу учурунда өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтү 1–2 (бир–эки) жылга узартылат;

2) жалпы орто билим берүүнүн базасында ОКБ адистиги боюнча окутуунун күндүзгү формасында _____ (окуу мөөнөтү) кем эместе түзөт.

Негизги жалпы билим берүүнүн базасында бул билим берүү программасы ишке ашыруу учурунда өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтү 1 (бир) жылга узартылат.

Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча ОКБ билим берүү программаларын өздөштүрүү мөөнөттөрү, ошондой эле окутуунун ар кандай формалары айкалышкан учурда ОКБ программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан, эгерде алар бул адистик боюнча иштесе күндүзгү окуу формасында өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө салыштырмалуу 6 айга узартылат.

Тиешелүү профилдеги БКБ же ОКБга ээ адамдарга билим берүү уюму мурдагы билим берүүнүн жана окутуунун натыйжаларын таанууну эске алуу менен тездетилген программалар боюнча билим берүү программасын өздөштүрүүгө укук берет;

- 1) на образовательную программу НПО:
 - свидетельство об основном общем образовании;
 - аттестат о среднем общем образовании.

В случаях, предусмотренных нормативными правовыми актами КР в образовательных организациях НПО могут создаваться условия для получения профессии лицам, не имеющим основного общего образования;

2) на образовательную программу СПО:

- свидетельство об основном общем образовании;
- аттестат о среднем общем образовании;
- диплом о начальном профессиональном образовании (при наличии документа об основном или среднем общем образовании).

3) на образовательную программу ВПО (бакалавр, специалист):

- аттестат о среднем общем образовании;
- диплом о начальном профессиональном образовании (при наличии документа о среднем общем образовании);

– диплом о среднем профессиональном образовании;

– диплом о высшем профессиональном образовании;

4) на образовательную программу ВПО (магистратура):

- диплом о высшем профессиональном образовании по направлению подготовки бакалавра или специальности.

7. Нормативный срок освоения образовательной программы:

1) по профессии НПО на базе среднего общего образования при очной форме обучения составляет не менее _____ срок обучения).

В случае реализации данной образовательной программы на базе основного общего образования установленный нормативный срок освоения увеличивается на 1–2 (один–два) года;

2) по специальности СПО на базе среднего общего образования при очной форме обучения составляет не менее _____ срок обучения).

В случае реализации данной образовательной программы на базе основного общего образования установленный нормативный срок освоения увеличивается на 1 (один) год.

Сроки освоения образовательной программы СПО по очно-заочной (вечерней) и заочной формам обучения, а также в случае сочетания различных форм обучения, увеличиваются образовательной организацией, реализующей программы СПО, на 6 месяцев относительно установленного нормативного срока освоения при очной форме обучения, в случае если они работают по этой специальности.

Лицам, имеющим НПО соответствующего профиля или СПО образовательная организация предоставляет право на освоение образовательной программы по ускоренным программам с учетом признания результатов предшествующего образования и обучения;

3) жалпы орто билим берүүнүн базасында күндүзгү окуу формасында ЖКБ бакалавр багыты боюнча _____ (окуу мөөнөтү) кем эместе түзөт.

Бул билим берүү программасын сырттан окуу формасы боюнча ишке ашырган учурда өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтү күндүзгү окуу формасында өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө салыштырмалуу 1 (бир) жылга көбөйтүлөт.

Тиешелүү профилдеги ОКБ же ЖКБ бар адамдарга билим берүү уюму мурдагы билим берүүнүн жана окутуунун натыйжаларын таанууну эске алуу менен тездетилген программалар боюнча билим берүү программасын өздөштүрүүгө укук берет.

ОКБ профилинин ЖКБ профилине дал келиши билим берүү уюму тарабынан өз алдынча аныкталат;

4) жалпы орто билим берүүнүн базасында күндүзгү формасында ЖКБ адистиги боюнча окутуунун _____ (окуу мөөнөтү) кем эместе түзөт.

Бул билим берүү программасын сырттан окуу формасы боюнча ишке ашырган учурда өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтү күндүзгү окуу формасында өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө салыштырмалуу 1 (бир) жылга көбөйтүлөт.

Тиешелүү профилдеги ОКБ же ЖКБга ээ адамдарга билим берүү уюму мурдагы билим берүүнүн жана окутуунун натыйжаларын таанууну эске алуу менен тездетилген программалар боюнча билим берүү программасын өздөштүрүүгө укук берет.

ОКБ профилинин ЖКБ профилине дал келиши билим берүү уюму тарабынан өз алдынча аныкталат.

5) ЖКБнын базасында (балкалавр же адистик) күндүзгү окуу формасында ЖКБ магистр багыты боюнча _____ (окуу мөөнөтү) кем эместе түзөт.

Бул билим берүү программасын сырттан окуу формасы боюнча ишке ашырган учурда өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтү эгерде алар бул тармакта иштесе күндүзгү окуу формасында өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө салыштырмалуу 6 айга көбөйтүлөт.

Даярдоо багыттары ар түрдүү болгон адистерге эмгек рыногунун өсүп жаткан керектөөлөрүн камсыздоо үчүн билим берүү уюмунун чечими боюнча ушул Макеттин 8-пунктунда көрсөтүлгөн магистрдин билим берүү программасынын сыйымдуулугуна карата талаптар сакталган шартта магистрдин билим берүү программасын өздөштүрүү мөөнөтүн 1 (бир) жылга чейин кыскартууга жол берилет.

б) тездетилген программаларды ишке ашырууда окуу мөөнөтүн билим берүү уюму мурдагы билим алууда билим алуучу өздөштүргөн (өткөн) айрым дисциплиналар (модульдар) жана/же жумуш ордунда окутуунун айрым түрлөрү боюнча окутуунун натыйжаларын толугу

3) по направлению бакалавр ВПО на базе среднего общего образования при очной форме обучения составляет не менее _____ (срок обучения).

В случае реализации данной образовательной программы по заочной форме обучения, установленный нормативный срок освоения увеличивается на 1 (один) год относительно установленного нормативного срока освоения при очной форме обучения.

Лицам, имеющим СПО соответствующего профиля или ВПО, образовательная организация предоставляет право на освоение образовательной программы по ускоренным программам с учетом признания результатов предшествующего образования и обучения.

Соответствие профиля СПО профилю ВПО определяется образовательной организацией самостоятельно;

4) по специальности ВПО на базе среднего общего образования при очной форме обучения составляет не менее _____ (срок обучения).

В случае реализации данной образовательной программы по заочной форме обучения, установленный нормативный срок освоения увеличивается на 1 (один) год относительно установленного нормативного срока освоения при очной форме обучения.

Лицам, имеющим СПО соответствующего профиля или ВПО, образовательная организация предоставляет право на освоение образовательной программы по ускоренным программам с учетом признания результатов предшествующего образования и обучения.

Соответствие профиля СПО профилю ВПО определяется образовательной организацией самостоятельно;

5) по направлению магистр ВПО на базе ВПО (балкалавр или специальность) при очной форме обучения составляет не менее _____ (срок обучения).

В случае реализации данной образовательной программы по заочной форме обучения, установленный нормативный срок освоения увеличивается на 6 месяцев относительно установленного нормативного срока освоения при очной форме обучения, в случае если они работают в этой отрасли.

Для обеспечения растущей потребности рынка труда в специалистах, имеющих разные направления подготовки, по решению образовательной организации допускается сокращение срока освоения образовательной программы магистра до 1 (одного) года при условии соблюдения требований к трудоемкости образовательной программы магистра, указанных в пункте 8 настоящего Макета;

б) срок обучения при реализации ускоренных программ образовательная организация определяет по результатам переаттестации (перезачета) полностью или частично результатов обучения по отдельным дисциплинам (модулям) и/или отдельным видам обучения на рабочем

менен же жарым-жартылай кайра аттестациялоонун (кайра зачеттоонун) натыйжалары боюнча аныктайт.

8. Билим берүү программасынын сыйымдуулугу

1) күндүзгү окуу формасы боюнча БКБ 60тан (алтымыш) кем эмес академиялык кредитти түзөт;

2) күндүзгү окуу формасы боюнча ОКБ 120дан (бир жүз жыйырма) кем эмес академиялык кредитти түзөт;

3) ЖКБ (бакалавриат) 240тан (эки жүз кырк) кем эмес академиялык кредитти түзөт;

4) ЖКБ (адистик) 300дөн (үч жүз) кем эмес академиялык кредитти түзөт;

5) ЖКБ (магистратура) 120дан (бир жүз жыйырма) кем эмес академиялык кредитти түзөт.

Бир окуу семестринин ченемдик сыйымдуулугу 30дан кем эмес академиялык кредитке барабар (окуу процесси эки семестрлик болуп уюштурулган учурда). Бир академиялык кредит билим алуучунун окуу ишинин 30 саатына барабар (аудиториялык, өз алдынча иштерди жана аттестациянын бардык түрлөрүн кошкондо).

Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча, ошондой эле окутуунун ар кандай формалары айкалышкан жана аралыктан билим берүү технологиялары колдонулган учурда билим берүү программасынын ченемдик сыйымдуулугу окуу жылы үчүн 45тен (кырк беш) кем эмес академиялык кредитти түзөт.

9. _____

(тизмек боюнча код – кесиптин/адистиктин/багыттын толук аталышы)
кесипи/адистиги/багыты боюнча билим берүү программасынын максаты

1) окутуу жаатында (окутуу жаатындагы билим берүү программасынын максаттарын көрсөтүү);

2) инсанды тарбиялоо жаатында (инсанды тарбиялоо жаатындагы билим берүү программасынын максаттарын көрсөтүү).

10. Экономикалык иштин түрү: _____

(КР Өкмөтүнүн 2011-жылдын 11-январындагы №9 токтому менен бекитилген Экономикалык иштин түрлөрүнүн мамлекеттик классификаторунан бул адистик тиешелүү болгон экономикалык иштин түрү көрсөтүлөт)

11. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишинин багыттары: _____

месте, освоенным (пройденным) обучающимся при получении предыдущего образования.

8. Трудоемкость образовательной программы

1) НПО по очной форме обучения составляет не менее 60 (шестьдесят) академических кредитов;

2) СПО по очной форме обучения составляет не менее 120 (сто двадцать) академических кредитов;

3) ВПО (бакалавриат) составляет не менее 240 (двести сорок) академических кредитов;

4) ВПО (специальность) составляет не менее 300 (триста) академических кредитов;

5) ВНО (магистратура) составляет не менее 120 (сто двадцать) академических кредитов.

Нормативная трудоемкость одного учебного семестра равна не менее 30 академическим кредитам (при двухсеместровой организации учебного процесса). Один академический кредит равен 30 часам учебной работы обучающегося (включая аудиторную, самостоятельную работу и все виды аттестации).

Нормативная трудоемкость образовательной программы по очно-заочной (вечерней) и заочной формам обучения, а также в случае сочетания различных форм обучения и использования дистанционных образовательных технологий, за учебный год составляет не менее 45 (сорока пяти) академических кредитов.

9. Целью образовательной программы по профессии/специальности/направлению _____

(код по перечню – полное название профессии/специальности/направления)

1) в области обучения являются (указать цели образовательной программы в области обучения);

2) в области воспитания личности является (указать цели образовательной программы в области воспитания личности).

10. Вид экономической деятельности: _____

(указывается вид экономической деятельности, к которому относится данная специальность из Государственного классификатора видов экономической деятельности, утвержденного постановлением Правительства Кыргызской Республики от 11.01.2011 г. №9)

11. Области профессиональной деятельности выпускников:

(перечисляются области профессиональной деятельности в соответствии с Национальной рамкой квалификаций, отраслевыми/секторальными рамками квалификаций (при наличии))

(Квалификациялардын улуттук алкагына, квалификациялардын тармактык/сектордук алкактарына ылайык кесиптик иштин тармактары аталат (бар болсо))

12. Кесиптик иштин объекттери: _____

(кесип/адистик/багыт боюнча кесиптик иштин объекттери аталат)

13. _____ кесиби/адистиги/багыты боюнча

(кесиптик билим берүүнүн деңгээлин көрсөтүү керек)

билим берүү программасын өздөштүргөн бүтүрүүчү төмөнкүлөргө даярдалган:

- 1) кесиптик ишке (кесиптик иштин чөйрөсүн көрсөтүү керек);
- 2) БКБ – ОКБ жана ЖКБ билим берүү программаларын, анын ичинде тездетилген программалар боюнча тийиштүү профилдеги ОКБ билим берүү программаларын өздөштүрүүгө;
- 3) ОКБ – ЖКБ (бакалавр, адис) билим берүү программаларын, анын ичинде тездетилген программалар боюнча тиешелүү профилдеги ЖКБ билим берүү программаларын өздөштүрүүгө;
- 4) бакалаврды даярдоо багыты боюнча ЖКБ – илимий-педагогикалык ишке, магистрди даярдоо программаларын өздөштүрүүгө;
- 5) адистик боюнча ЖКБ – илимий-педагогикалык ишке, магистрдин билим берүү программаларын жана ЖОЖдон кийинки билим берүү программаларын өздөштүрүүгө;
- 6) магистрди даярдоо багыты боюнча ЖКБ – илимий-педагогикалык ишке жана ЖОЖдон кийинки окутуу программаларын өздөштүрүүгө.

4-глава. Билим берүү программаларын ишке ашыруу шарттарына карата жалпы талаптар

14. Билим берүү уюмдары эмгек рыногунун керектөөлөрүн эске алуу менен кесиптик билим берүүнүн тиешелүү деңгээлиндеги билим берүү программаларын өз алдынча иштеп чыгат. Билим берүү программасы кесип/адистик/багыт боюнча тиешелүү МБСтин, Квалификациялардын улуттук алкагынын, квалификациялардын тармактык/сектордук алкактарынын жана кесиптик стандарттардын (бар болсо) негизинде иштелип чыгат.

Билим берүү программасынын ар бир циклинде тиешелүү дисциплиналардын (модульдардын) топтомун жана алардын сыйымдуулугун билим берүү уюму цикл үчүн белгиленген көлөмдө, аны өздөштүрүүнүн натыйжаларына коюлган талаптарды эске алуу менен, КР КУАда каралган окутуунун натыйжаларынын жыйындысы түрүндө өз алдынча аныктайт.

12. Объекты профессиональной деятельности:

(перечисляются объекты профессиональной деятельности по профессии/специальности/направлению)

13. Выпускник, освоивший образовательную программу по профессии/специальности/направлению _____,

(указать уровень профессионального образования)

подготовлен:

- 1) к профессиональной деятельности (указать сферы профессиональной деятельности);
- 2) НПО – к освоению образовательных программ СПО и ВПО, в том числе образовательных программ СПО соответствующего профиля по ускоренным программам;
- 3) СПО – к освоению образовательных программ ВПО (бакалавр, специалист), в том числе образовательных программ ВПО соответствующего профиля по ускоренным программам;
- 4) ВПО по направлению подготовки бакалавра – к научно-педагогической деятельности, к освоению программ подготовки магистра;
- 5) ВПО по специальности – к научно-педагогической деятельности, к освоению образовательных программ магистра и программ послевузовского образования;
- 6) ВПО по направлению подготовки магистра – к научно-педагогической деятельности и к освоению послевузовских программ обучения.

Глава 4. Общие требования к условиям реализации образовательных программ

14. Образовательные организации самостоятельно разрабатывают образовательные программы соответствующего уровня профессионального образования с учетом потребностей рынка труда. Образовательная программа разрабатывается на основе соответствующего ГОС по профессии/специальности/направлению, Национальной рамки квалификаций, отраслевых/секторальных рамок квалификаций и профессиональных стандартов (при наличии).

Набор дисциплин (модулей) и их трудоемкость, которые относятся к каждому циклу образовательной программы, образовательная организация определяет самостоятельно в установленном для цикла объеме, с учетом требований к результатам ее освоения, в виде совокупности результатов обучения, предусмотренных НРК КР.

15. Билим берүү уюмдары илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиялардын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүшүн эске алуу менен билим берүү программаларын кызыкдар тараптардын сунуштарына ылайык, бирок 5 (беш) жылда бир жолудан кем эмес жаңылайт. Билим берүү программаларын жаңылоо төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияны иштеп чыгууну;

2) билим берүү программаларына мезгил-мезгили менен мониторинг жүргүзүүнү;

3) иш берүүчү менен макулдашылган бүтүрүүчүлөрдүн компетенциясына карата талаптардын негизинде билим алуучулардын билим жана билүү деңгээлдерин, көндүмдөрүн, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларын баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгууну;

4) педагогикалык курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылууну;

5) ишке ашырылып жаткан билим берүү программасын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылууну, аларды пайдалануунун натыйжалуулугун контролдоону;

6) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан белгиленген аккредитациялоонун минималдуу талаптары боюнча өзүн-өзү баалоону үзгүлтүксүз жүргүзүүнү;

7) өзүнүн ишинин натыйжалары, пландары, инновациялары жөнүндө коомчулукка маалымдоону.

16. Билим алуучуларды жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо аларды учурдагы, орто аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону камтууга тийиш.

17. Билим алуучуларды учурдагы аттестациялоо кесиптик билим берүүнүн тиешелүү деңгээлиндеги билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан белгиленген (педагогикалык/окумуштуулар кеңеши тарабынан бекитилген) баалоо системасынын негизинде окуу семестринин ичинде жүргүзүлөт.

18. Билим алуучуларды орто аралык аттестациялоо ар бир семестрде жүргүзүлөт жана бардык дисциплиналар/модульдар боюнча семестрдеги учурдагы аттестациялоонун жыйынтыктары боюнча баа коюлат.

БКБ билим алуучуларынын жана бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик компетенцияларынын сапатын баалоо билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган аныктаган тартипте көндүмдөрдү этап-этабы менен аттестациялоону камтууга тийиш.

19. Билим алуучуларды жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо толук окуу курсун аяктагандан кийин жүргүзүлөт. Мамлекеттик аттестациялык сынактардын түрлөрү бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо жүргүзүүнү жөнгө

15. Образовательные организации обновляют образовательные программы с учетом развития науки, культуры, экономики, техники, технологий и социальной сферы, в соответствии с рекомендациями заинтересованных сторон, но не реже одного раза в 5 (пять) лет. Обновление образовательных программ включает:

1) разработку стратегии по обеспечению качества подготовки выпускников;

2) периодический мониторинг образовательных программ;

3) разработку объективных процедур оценки уровня знаний и умений, навыков обучающихся, компетенций выпускников на основе требований к компетентности выпускников, согласованных с работодателем;

4) обеспечение качества и компетентности педагогического состава;

5) обеспечение, реализуемой образовательной программы, достаточными ресурсами, контроле эффективности их использования;

6) регулярное проведение самооценки по минимальным требованиям аккредитации, установленным Кабинетом Министров Кыргызской Республики;

7) информирование общественности о результатах своей деятельности, планах, инновациях.

16. Оценка качества подготовки обучающихся и выпускников должна включать их текущую, промежуточную и итоговую государственную аттестации.

17. Текущая аттестация обучающихся проводится в течение учебного семестра на основании системы оценивания, установленной образовательной организацией, реализующей образовательную программу соответствующего уровня профессионального образования (утвержденную педагогическим/ученым советом).

18. Промежуточная аттестация обучающихся проводится в каждом семестре и по всем дисциплинам/модулям выставляются оценки по результатам текущей аттестации в семестре.

Оценка качества профессиональной компетенции обучающихся и выпускников НПО должна включать поэтапную аттестацию навыков в порядке, определяемом уполномоченным государственным органом в сфере образования.

19. Итоговая государственная аттестация обучающихся проводится по завершению полного курса обучения. Виды государственных аттестационных испытаний определяются образовательной организацией в соответствии с нормативными правовыми актами Кыргызской Республики, регулирующими проведение итоговой государственной аттестации выпускников. К итоговой государственной аттестации допускается выпускник, не имеющий академической задолженности и завершивший полный курс обучения, предусмотренный учебным планом.

салуучу Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык билим берүү уюму тарабынан аныкталат. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга академиялык карызы жок жана окуу планында каралган окутуунун толук курсун аяктаган бүтүрүүчүгө уруксат берилет.

20. Билим алуучулардын жеке жетишкендиктеринин тийиштүү билим берүү программасынын этаптуу же акыркы талаптарына ылайык келүүсүнө учурдагы, орто аралык жана жыйынтыктоочу аттестациялоо үчүн типтүү тапшырмаларды, текшерүү иштерин, модулдук тесттерди жана ээ болгон компетенциялардын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү практикалык тапшырмаларды камтыган баалоо каражаттарынын базалары түзүлөт. Баалоо каражаттарынын базалары билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

21. Билим берүү программасында бүтүрүүчүлөрдүн жалпы компетенцияларын калыптандыруу үчүн жетиштүү болгон кесиптик билим берүүнүн тийиштүү деңгээлиндеги билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун ресурстук, материалдык-техникалык шарттары жана окуу-методикалык камсыздалышы көрсөтүлүүгө тийиш.

22. Кесиптик билим берүүнүн тиешелүү деңгээлиндеги билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- 1) социалдык-маданий чөйрөнү түзүүгө;
- 2) инсанды ар тараптан өнүктүрүү жана социалдаштыруу, билим алуучулардын ден соолугун сактоо үчүн зарыл болгон шарттарды түзүүгө;
- 3) билим берүү процессинин тарбиялык/окуудан тышкары компоненттерин өнүктүрүүгө, анын ичинде өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, билим алуучулардын коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышуусуна өбөлгө түзүүгө.

23. Жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасы билим алуучунун тандоосу боюнча дисциплиналарды, дисциплиналардын ар бир циклинин вариативдүү бөлүгүн камтууга тийиш. Билим алуучулардын тандоосу боюнча дисциплиналарды түзүү тартибин билим берүү уюму белгилейт. БКБ жана ОКБ билим берүү программасы билим берүү уюмунун каалоосу боюнча билим алуучунун тандоосу боюнча дисциплиналарды камтышы мүмкүн.

24. Билим берүү уюму билим алуучуларга билим берүү программасынын, окуу курстарынын (дисциплиналардын, модулдардын) жеткиликтүү болушун камсыздоого, киришүү курстарын өткөрүүгө, жеке окутуу программасын түзүү үчүн курстарды тандоонун кызыкчылыктарын жана каалоолорун ж.б. суроого милдеттүү. Билим алуучу билим берүү уюму тарабынан

20. Для текущей, промежуточной и итоговой аттестации обучающихся на соответствие их персональных достижений поэтапным или конечным требованиям соответствующей образовательной программы создаются базы оценочных средств, включающие типовые задания, контрольные работы, модульные тесты и практические задания, позволяющие оценить уровень приобретенных компетенций. Базы оценочных средств разрабатываются и утверждаются образовательной организацией, реализующей образовательную программу.

21. В образовательной программе должны быть указаны ресурсные, материально-технические условия и учебно-методическая обеспеченность образовательной организации, реализующей образовательную программу соответствующего уровня профессионального образования, достаточные для формирования общих компетенций выпускников.

22. Образовательная организация, реализующая образовательную программу соответствующего уровня профессионального образования, обязана:

- 1) сформировать социокультурную среду;
- 2) создать условия, необходимые для всестороннего развития и социализации личности, сохранения здоровья обучающихся;
- 3) способствовать развитию воспитательных/внеучебных компонентов образовательного процесса, включая развитие самоуправления, участие обучающихся в работе общественных организаций, спортивных и творческих клубов, научных студенческих обществ.

23. Образовательная программа высшего профессионального образования должна содержать дисциплины по выбору обучающегося вариативной части каждого цикла дисциплин. Порядок формирования дисциплин по выбору обучающихся устанавливает образовательная организация. Образовательная программа НПО и СПО может содержать дисциплины по выбору обучающегося на усмотрение образовательной организации.

24. Образовательная организация обязана предоставить обучающимся доступ к образовательной программе, учебным курсам (дисциплинам, модулям), сделать вводные курсы, запрашивать интересы и желания выбора курсов и т.п. для формирования индивидуальной программы обучения. Обучающийся формирует свой индивидуальный план обучения с участием академического консультанта, предоставляемого образовательной организацией.

25. Образовательная организация обязана ознакомить обучающихся с их правами и обязанностями при формировании образовательной программы, разъяснить, что избранные обучающимися дисциплины становятся для них обязательными, а их суммарная трудоемкость не должна быть меньше, чем это предусмотрено учебным планом.

берилүүчү академиялык консультанттын катышуусу менен өзүнүн жеке окуу планын түзөт.

25. Билим берүү уюму билим берүү программасын түзүүдө билим алуучуларды укуктары жана милдеттери менен тааныштырууга, билим алуучулар тандап алган дисциплиналар алар үчүн милдеттүү экендигин, ал эми алардын суммалык эмгек сыйымдуулугу окуу планында каралгандан аз болбоого тийиш экендигин түшүндүрүүгө милдеттүү.

26. Билим берүү уюму билим берүү программасын иштеп чыгууда жана ишке ашырууда гендердик теңчилик саясатын эске алууга, социалдык инклюзияны камсыз кылууга, ошондой эле санариптештирүүнү өнүктүрүүгө милдеттүү.

5-глава. Билим берүү программасын ишке ашырууда билим алуучулардын укуктарына жана милдеттерине карата жалпы талаптар

27. Билим алуучулар жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасынын алкагында билим алуучулардын тандоосу боюнча окуу дисциплиналарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын көлөмүнүн чегинде конкреттүү дисциплиналарды тандап алууга укуктуу.

28. Өзүнүн жеке билим берүү траекториясын түзүүдө билим алуучу билим берүү уюмунан дисциплиналарды тандоо жана алардын келечектеги кесипке/адистикке тийгизген таасири боюнча консультация алууга укуктуу.

29. Компетенцияларды өнүктүрүү бөлүгүндө билим берүү программасын өздөштүрүүдө натыйжаларга жетишүү максатында билим алуучулар студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга укуктуу.

30. Билим алуучулар билим берүү уюмунун билим берүү программасында каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттө аткарууга милдеттүү.

31. Билим алуучунун окуу жүктөмүнүн көлөмү анын аудиториялык жана аудиториядан тышкары (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн кошкондо жумасына 38 сааттан кем эмес белгиленет. Окуу жүктөмүнүн максималдуу көлөмү жумасына билим берүү уюму тарабынан белгиленет.

32. Окутуунун күндүзгү формасында жумасына аудиториялык сабактардын көлөмү кесиптик билим берүүнүн деңгээлин жана кесиптин/адистиктин/багыттын өзгөчөлүгүн эске алуу менен төмөнкүлөр үчүн МБСТе аныкталат:

1) БКБ үчүн ар бир окуу дисциплинасын/кесиптик модульду үйрөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 80 %дан кем эмесин;

26. Образовательная организация при разработке и реализации образовательной программы обязана учитывать политику гендерного равенства, обеспечить социальную инклюзию, а также развитие цифровизации.

Глава 5. Общие требования к правам и обязанностям обучающегося при реализации образовательной программы

27. В рамках образовательной программы высшего профессионального образования обучающиеся имеют право выбирать конкретные дисциплины в пределах объема учебного времени, отведенного на освоение учебных дисциплин по выбору обучающегося.

28. При формировании своей индивидуальной образовательной траектории обучающийся имеет право получить консультацию в образовательной организации по выбору дисциплин и их влиянию на будущую профессию/специальность.

29. В целях достижения результатов при освоении образовательной программы в части развития компетенций обучающиеся имеют право участвовать в развитии студенческого самоуправления, работе общественных организаций, спортивных и творческих клубов, научных студенческих обществ.

30. Обучающиеся обязаны выполнять в установленные сроки все задания, предусмотренные образовательной программой образовательной организации.

31. Объем учебной нагрузки обучающегося устанавливается не менее 38 часов в неделю, включая все виды его аудиторной и внеаудиторной (самостоятельной) учебной работы. Максимальный объем учебной нагрузки обучающегося в неделю устанавливается образовательной организацией.

32. Объем аудиторных занятий в неделю при очной форме обучения определяется ГОС с учетом уровня профессионального образования и специфики профессии/специальности/направления для:

1) НПО не менее 80 % общего объема, выделенного на изучение каждой учебной дисциплины/профессионального модуля;

2) СПО не менее 35 % общего объема, выделенного на изучение каждой учебной дисциплины/профессионального модуля;

3) ВПО по направлению подготовки бакалавра и по специальности не менее 35 % общего объема;

4) ВПО по направлению подготовки магистра не менее 25 % общего объема.

В часы, отводимые на самостоятельную работу по учебной дисциплине, включается время, предусмотренное на подготовку к экзамену по данной учебной дисциплине (модулю).

2) ОКБ үчүн ар бир окуу дисциплинасын/кесиптик модулду үйрөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 35 %дан кем эмесин;

3) бакалаврды даярдоо багыты боюнча жана адистик боюнча ЖКБ үчүн жалпы көлөмдүн 35 %дан кем эмесин;

4) магистрди даярдоо багыты боюнча ЖКБ үчүн жалпы көлөмдүн 25 %дан кем эмесин.

Окуу дисциплинасы боюнча өз алдынча ишке бөлүнгөн сааттарга ошол окуу дисциплинасы (модулу) боюнча экзаменге даярданууга каралган убакыт киргизилет.

33. Күндүзгү-сырттан (кечки) окуу формасында аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына 16 сааттан кем болбоого тийиш.

34. Окуу жылындагы каникул мезгилинин жалпы көлөмү 7–10 жуманы, анын ичинде окуу мөөнөтүнө жараша кыш мезгилинде эки жумадан кем болбоого тийиш.

6-глава. Кесиптик билим берүүнүн тиешелүү денгээлиндеги билим берүү программасынын мазмунуна карата талаптар

35. _____

(тизмек боюнча коду – кесиптин/адистиктин/багыттын толук аталышын көрсөтүү керек)
билим берүү программасынын максаттарына, ушул МБСтин 9 жана 10-пункттарында көрсөтүлгөн экономикалык иштин түрлөрүнө ылайык төмөнкүдөй компетенцияларга ээ болууга тийиш:

1) жалпы:

ЖКБ-1:

– БКБ – айлана-чөйрөнү коргоо жана өндүрүштүк экология жөнүндө; коопсуз жана сергек жашоо образын уюштуруу жөнүндө билимдерди пайдаланууга жөндөмдүү;

– ОКБ – айлана-чөйрөнү коргоо жөнүндө базалык билимдердин бүтүндөй системасын пайдаланууга, жашоонун, маданияттын баалуулуктарына багыт алууга, ошондой эле адамдарды урматтоого, башка маданиятка толеранттуулукту көрсөтүүгө жөндөмдүү;

– ЖКБ (бакалавриат) – курчап турган дүйнө жөнүндө илимий билимдердин бүтүндөй системасын аны коргоо үчүн пайдаланууга, жашоонун, маданияттын баалуулуктарына багыт алууга жана активдүү жарандык позицияны ээлөөгө, жарандык демократиялык коомдун баалуулуктарын өнүктүрүүгө, социалдык адилеттүүлүктү камсыз кылууга багытталган демилгелерди өнүктүрүүгө, дүйнөгө көз караштагы, социалдык жана инсандык маанилүү проблемаларды чечүүгө, адамдарды урматтоого, башка маданиятка толеранттуулукту көрсөтүүгө жөндөмдүү;

– ЖКБ (адистик, магистратура) – жарандык демократиялык коомдун баалуулуктарын өнүктүрүүгө, социалдык адилеттүүлүктү камсыз кылууга багытталган демилгелерди көтөрүүгө жана

33. При очно-заочной (вечерней) форме обучения объем аудиторных занятий должен быть не менее 16 часов в неделю.

34. Общий объем каникулярного времени в учебном году должен составлять 7–10 недель, в том числе не менее двух недель в зимний период в зависимости от срока обучения.

Глава 6. Требования к содержанию образовательной программы соответствующего уровня профессионального образования

35. Выпускник по профессии/специальности/направлению _____

(указать код по перечню – полное название профессии/специальности/направления)
в соответствии с целями образовательной программы, видами экономической деятельности, указанными в пунктах 9 и 10 настоящего ГОС должен обладать следующими компетенциями:

1) общими:

ОК-1:

– НПО – способен использовать знания об охране окружающей среды и производственной экологии; организации безопасного и здорового образа жизни;

– СПО – способен использовать целостную систему базовых знаний об охране окружающей среды, ориентироваться в ценностях жизни, культуры, а также проявлять уважение к людям, толерантность к другой культуре;

– ВПО (бакалавриат) – способен использовать целостную систему научных знаний об окружающем мире для его защиты, ориентироваться в ценностях жизни, культуры и занимать активную гражданскую позицию, развивать инициативы, направленные на развитие ценностей гражданского демократического общества, обеспечение социальной справедливости, разрешать мировоззренческие, социально и личностно значимые проблемы, проявлять уважение к людям, толерантность к другой культуре;

– ВПО (специальность, магистратура) – способен выдвигать и развивать инициативы, направленные на развитие ценностей гражданского демократического общества, обеспечение социальной справедливости, разрешать мировоззренческие, социально и личностно значимые проблемы;

ОК-2:

– НПО – способен логически строить свою устную и письменную речь на государственном (уровень В1) и официальном языках на уровне профессионального общения;

өнүктүрүүгө, дүйнөгө көз караштагы, социалдык жана инсандык маанилүү проблемаларды чечүүгө жөндөмдүү;

ЖК-2:

– БКБ – өзүнүн оозеки жана жазуу жүзүндөгү речин мамлекеттик (В1 деңгээли) жана расмий тилдерде кесиптик баарлашуу деңгээлинде логикалык жактан түзүүгө жөндөмдүү;

– ОКБ – өзүнүн оозеки жана жазуу жүзүндөгү речин мамлекеттик (В1 деңгээли), расмий жана чет тилдердин биринде кесиптик баарлашуу деңгээлинде логикалык жактан түзүүгө жөндөмдүү;

– ЖКБ (бакалавриат) – өзүнүн оозеки жана жазуу жүзүндөгү речин мамлекеттик (В1 деңгээли), расмий жана чет тилдердин биринде кесиптик баарлашуу деңгээлинде логикалык жактан туура, аргументтүү жана так түзүүгө, кесиптик дискуссия жүргүзүүгө жөндөмдүү;

– ЖКБ (адистик, магистратура) – өзүнүн оозеки жана жазуу жүзүндөгү речин мамлекеттик (В1 деңгээли), расмий жана чет тилдердин биринде кесиптик баарлашуу деңгээлинде логикалык жактан туура, аргументтүү жана так түзүүгө, профилдик жана чектеш тармактардын деңгээлинде кесиптик дискуссияларды жүргүзүүгө жөндөмдүү;

ЖК-3:

– БКБ – кесиптик ишинде маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонууга жөндөмдүү;

– ОКБ – кесиптик ишинде маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонууга жөндөмдүү;

– ЖКБ (бакалавриат) – кесиптик ишинде маалыматтык технологияларды колдонуу менен жаңы билимдерди алууга жана аларды практикалык жактан колдонууга жөндөмдүү;

– ЖКБ (адистиги) – кесиптик ишинде заманбап жана маалыматтык технологияларды колдонуу менен жаңы билимдерди өз алдынча алууга жана аларды практикалык жактан колдонууга жөндөмдүү;

– ЖКБ (магистратура) – кесиптик чөйрөдө жаңы идеяларды жаратуу жана өнүктүрүү үчүн ар түрдүү илимдердин жетишкендиктерин интеграциялоого жөндөмдүү;

ЖК-4:

– БКБ – командада иштөөгө, кесиптештери, жетекчилиги, керектөөчүлөр менен натыйжалуу баарлашууга жөндөмдүү;

– ОКБ – кесиптик ишинде адамдардын чакан тобунун ичинде коммуникативдик милдеттерди коюуга жана чечүүгө жөндөмдүү;

– СПО – способен логически строить свою устную и письменную речь на государственном (уровень В1), официальном и одном из иностранных языков на уровне профессионального общения;

– ВПО (бакалавриат) – способен логически верно, аргументировано и ясно строить свою устную и письменную речь на государственном (уровень В1), официальном и на одном из иностранных языков на уровне профессионального общения, вести профессиональные дискуссии;

– ВПО (специальность, магистратура) – способен логически верно, аргументировано и ясно строить свою устную и письменную речь на государственном (уровень В1), официальном и на одном из иностранных языков на уровне профессионального общения, вести профессиональные дискуссии на уровне профильных и смежных отраслей;

ОК-3:

– НПО – способен использовать информационно-коммуникационные технологии в профессиональной деятельности;

– СПО – способен использовать информационно-коммуникационные технологии в профессиональной деятельности;

– ВПО (бакалавриат) – способен к приобретению новых знаний и их практическому применению с использованием информационных технологий в профессиональной деятельности;

– ВПО (специальность) – способен к самостоятельному приобретению новых знаний и их практическому применению с использованием современных и информационных технологий в профессиональной деятельности;

– ВПО (магистратура) – способен интегрировать достижения различных наук для создания и развития новых идей в профессиональной сфере;

ОК-4:

– НПО – способен работать в команде, эффективно общаться с коллегами, руководством, потребителями;

– СПО – способен ставить и решать коммуникативные задачи внутри малой группы людей в профессиональной деятельности;

– ВПО (бакалавриат) – способен ставить и решать коммуникативные задачи во всех сферах деятельности для осуществления делового общения и поддержания партнерских отношений;

– ВПО (специальность, магистратура) – способен ставить и решать коммуникативные задачи во всех сферах деятельности;

ОК-5:

– НПО – способен планировать и организовать собственную деятельность;

– СПО – способен планировать и организовать собственную деятельность и деятельность малой группы людей;

– ЖКБ (бакалавриат) – ишкердик баарлашуу жана өнөктөштүк мамилелерди колдоо үчүн иштин бардык чөйрөлөрүндө коммуникативдик милдеттерди коюуга жана чечүүгө жөндөмдүү;

– ЖКБ (адистик, магистратура) – иштин бардык чөйрөлөрүндө коммуникативдик милдеттерди коюуга жана чечүүгө жөндөмдүү;

ЖК-5:

– БКБ – өзүнүн ишин пландоого жана уюштурууга жөндөмдүү;

– ОКБ – өзүнүн ишин жана адамдардын чакан тобунун ишин пландоого жана уюштурууга жөндөмдүү;

– ЖКБ (бакалавриат) – инновациялык мамилелерди колдонуу менен комплекстүү иш-аракеттерди, процесстерди башкаруу менен уюмдун бөлүмдөрүндө кесиптик иште максаттарга жетишүүнү камсыз кылууга жөндөмдүү;

– ЖКБ (адистик, магистратура) – инновациялык мамилелерди колдонуу менен татаал, күтүүсүз жумушчу же окуу чөйрөсүн башкаруу жана өзгөртүп түзүү менен бөлүмдөрдөгү жана уюмдардагы кесиптик иштеги максаттарга жетишүүнү камсыз кылууга жөндөмдүү.

ЖК-6:

– БКБ – базалык ишкердик билимдерин жана көндүмдөрүн кесиптик иште колдонууга жөндөмдүү;

– ОКБ – ишкердик билимдерин жана көндүмдөрүн кесиптик иште колдонууга жөндөмдүү;

– ЖКБ – (бакалавриат) – кесиптик иште жана окутууда күтүүсүз шарттарда чечим кабыл алуу, ошондой эле айрым жеке адамдардын же топтордун кесиптик өнүгүүсүн башкаруу үчүн жоопкерчиликти өзүнө алууга жөндөмдүү;

– ЖКБ (адистик, магистратура) – кесиптик иште жана окутууда күтүүсүз шарттарда чечим кабыл алуу, ошондой эле айрым жеке адамдардын же топтордун кесиптик өнүгүүсүн башкаруу, топтун стратегиялык көрсөткүчтөрүн баалоо үчүн жоопкерчиликти өзүнө алууга жөндөмдүү.

ЖК-7:

– ОКБ – кесиптик иштеги эмгек шарттарынын, техниканын жана технологиялардын өзгөрүшүнө ыңгайлашууга жөндөмдүү;

– ЖКБ (бакалавриат) – илимдеги, техникадагы жана технологиядагы, кесиптик чөйрөдөгү жаңы көрүнүштөрдүн социалдык-экономикалык жана маданий натыйжаларын талдоого жана баалоого, эксперттик топтордун ишин уюштурууга жана катышууга, стратегиялык өнүктүрүү пландарын иштеп чыгууга катышууга жөндөмдүү;

– ЖКБ (адистик, магистратура) – илимдеги, техникадагы жана технологиядагы, кесиптик чөйрөдөгү жаңы көрүнүштөрдүн социалдык-экономикалык жана маданий натыйжаларын талдоого жана

– ВПО (бакалавриат) – способен обеспечить достижение целей в профессиональной деятельности в подразделениях организации, управляя комплексными действиями, процессами, применяя инновационные подходы

– ВПО (специальность, магистратура) – способен обеспечить достижение целей в профессиональной деятельности в подразделениях и организациях, управляя и преобразуя сложную непредсказуемую рабочую или учебную среду, применяя инновационные подходы;

ОК-6:

– НПО – способен использовать базовые предпринимательские знания и навыки в профессиональной деятельности.

– СПО – способен использовать предпринимательские знания и навыки в профессиональной деятельности;

– ВПО (бакалавриат) – способен брать на себя ответственность за принятие решений в непредсказуемых условиях в профессиональной деятельности и обучении, а также за управление профессиональным развитием отдельных лиц или групп.

– ВПО (специальность, магистратура) – способен брать на себя ответственность за принятие решений в непредсказуемых условиях в профессиональной деятельности и обучении, а также за управление профессиональным развитием отдельных лиц или групп, оценивать стратегические групповые показатели

ОК-7:

– СПО – способен адаптироваться к изменениям условий труда, техники и технологий в профессиональной деятельности;

– ВПО (бакалавриат) – способен анализировать и оценивать социально-экономические и культурные последствия новых явлений в науке, технике и технологии, профессиональной сфере, организовывать и принимать участие в работе экспертных групп и разработке стратегических планов развития;

– ВПО (специальность, магистратура) – способен анализировать и оценивать социально-экономические и культурные последствия новых явлений в науке, технике и технологии, профессиональной сфере, организовывать деятельность экспертных/профессиональных групп/организаций, представлять результаты их работы.

ОК-8:

– ВПО (бакалавриат) – способен использовать предпринимательские знания и навыки в профессиональной деятельности, участвовать в разработке и реализации инновационных проектов и стратегий в профессиональной деятельности;

– ВПО (специальность, магистратура) – способен применять предпринимательские знания и навыки для разработки и реализации инновационных проектов и стратегий в профессиональной деятельности, включая управление и расширение бизнеса на национальном уровне;

баалоого, эксперттик/кесиптик топтордун/уюмдардын ишин уюштурууга, алардын ишинин натыйжаларын көрсөтүүгө жөндөмдүү.

ЖК-8:

– ЖКБ (бакалавриат) – кесиптик иште ишкердик билимдерин жана көндүмдөрүн колдонууга, кесиптик иште инновациялык долбоорлорду жана стратегияларды иштеп чыгууга жана ишке ашырууга катышууга жөндөмдүү;

– ЖКБ (адистик, магистратура) – улуттук денгээлде бизнести башкарууну жана кеңейтүүнү кошо алганда, кесиптик иште инновациялык долбоорлорду жана стратегияларды иштеп чыгуу жана ишке ашыруу үчүн ишкердик билимдерин жана көндүмдөрүн колдонууга жөндөмдүү;

2) кесиптик: _____

(КУАга ылайык кесиптик стандарт боюнча (бар болсо) же иш берүүчүлөр менен макулдашылган кесиптик компетенциялардын тизмеги көрсөтүлөт. Кесиптик стандартка ылайык кесиптик компетенциялар – бул жалпыланган эмгек функциялары)

36. Билим берүү программасы ушул Макетке тиркелген түзүмгө ылайык кесиптик билим берүүнүн денгээлин эске алуу менен иштелип чыгат:

- БКБ (1-тиркеме);
- ОКБ (2-тиркеме);
- ЖКБ (бакалавриат) (3-тиркеме);
- ЖКБ (адистик) (4-тиркеме);
- ЖКБ (магистратура) (5-тиркеме).

37. Билим берүү программасы жалпы гуманитардык циклдин милдеттүү дисциплиналарын ишке ашырууну камсыз кылууга тийиш, алардын тизмеги жана эмгек сыйымдуулугу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан аныкталат.

Дисциплиналардын ар бир цикли билим берүү уюму тарабынан белгиленүүчү базалык (милдеттүү) жана вариативдик бөлүктөргө ээ. Вариативдик бөлүк базалык бөлүктүн мазмуну менен аныкталган даярдоону тереңдетүүгө, аймактык эмгек рыногунун суроо-талаптарына жана билим алууну улантуу мүмкүнчүлүктөрүнө ылайык бүтүрүүчүнүн атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн камсыз кылуу үчүн зарыл болгон кошумча компетенцияларга ээ болууга мүмкүндүк берет.

38. Бүтүрүүчү квалификациялык иштердин/магистрдик диссертациянын мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө коюлуучу талаптар билим берүү уюму тарабынан тиешелүү денгээлдеги билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону жөнгө салуучу ченемдик укуктук актыларга ылайык аныкталат.

2) профессиональными:

(перечисляется перечень профессиональных компетенций в соответствии с НРК, по профессиональному стандарту (при наличии) или согласованные с работодателями. Согласно профессиональному стандарту профессиональные компетенции – это обобщенные трудовые функции)

36. Образовательная программа разрабатывается с учетом уровня профессионального образования, в соответствии со структурой, прилагаемой к настоящему Макету:

- НПО (приложение 1);
- СПО (приложение 2);
- ВПО (бакалавриат) (приложение 3);
- ВПО (специальность) (приложение 4);
- ВПО (магистратура) (приложение 5).

37. Образовательная программа должна обеспечить реализацию обязательных дисциплин общегуманитарного цикла, перечень и трудоемкость которых определяются уполномоченным государственным органом в сфере образования.

Каждый цикл дисциплин имеет базовую (обязательную) и вариативную части, устанавливаемые образовательной организацией. Вариативная часть дает возможность углубления подготовки, определяемой содержанием базовой части, получения дополнительных компетенций, необходимых для обеспечения конкурентоспособности выпускника в соответствии с запросами регионального рынка труда и возможностями продолжения образования.

38. Требования к содержанию, объему и структуре выпускных квалификационных работ/магистерской диссертации определяются образовательной организацией в соответствии с нормативными правовыми актами, регулирующими проведение итоговой государственной аттестации выпускников образовательной организации соответствующего уровня.

Глава 7. Кадровое обеспечение учебного процесса

39. Реализация образовательной программы должна обеспечиваться педагогическими кадрами, имеющими образование, соответствующее уровню профессионального образования, профилю преподаваемой дисциплины и систематически занимающимися научной и методической деятельностью. Компетенции преподавателя в соответствующей профессиональной области могут подтверждаться также документами о дополнительном образовании (сертификаты, удостоверения, дипломы и т.д.).

7-глава. Окуу процессин кадрлар менен камсыз кылуу

39. Билим берүү программасын ишке ашыруу тиешелүү кесиптик билим деңгээлине, окутулуп жаткан дисциплинанын профилине ылайык келген билими бар жана илимий, методикалык иш менен системалуу алектенген педагогикалык кадрлар менен камсыз кылынышы керек. Тиешелүү кесиптик чөйрөдөгү окутуучунун компетенциялары кошумча билими жөнүндө документтер (сертификаттар, күбөлүктөр, дипломдор ж.б.) менен да ырасталышы мүмкүн.

40. Кесиптик билим берүүнүн тийиштүү деңгээли үчүн кесиптик циклдин окутуучулары төмөнкүлөргө ээ болушу керек:

1) БКБ – тиешелүү адистик боюнча орто кесиптик же жогорку кесиптик билимге. Тиешелүү кесиптик чөйрөдөгү уюмдардагы иш тажрыйбасы билим алуучулардын кесиптик циклди өздөштүрүүсүнө жооп берген окутуучулар үчүн милдеттүү болуп саналат.

Өндүрүштүк окутуу мастерлери башталгыч кесиптик же орто кесиптик билимге ээ болушу керек. Өндүрүштүк окутуу мастерлери жумушчунун кесиби боюнча бүтүрүүчүлөр үчүн билим берүү стандартында каралгандан 1–2 разрядга жогору болууга тийиш.

Окутуучулар жана өндүрүштүк окутуу мастерлери профилдик уюмдарда 3 жылда 1 жолудан кем эмес стажировкадан өтүшү керек;

2) ОКБ – бакалавр же адистиктен төмөн эмес жогорку кесиптик билимге (авиациялык адистиктерден тышкары);

Кесиптик циклдин окутуучуларынын сапаттык курамын баалоодо 10 жылдан ашык тажрыйбасы бар өндүрүшчүлөр эске алынат;

3) ЖКБ – адистин/магистрдин квалификациясына же илимдин кандидаты же доктору/PhD илимий даражага жана/же тиешелүү кесиптик чөйрөдөгү иш тажрыйбага.

Ушул билим берүү программасы боюнча билим берүү процессин камсыз кылган окутуучулардын жалпы санында илимдин кандидаты же доктору даражасы бар окутуучулардын (же аларга теңештирилген адистердин) үлүшү:

– бакалавриат, адистик – 40 %дан кем эмес;

– магистратура – 60 %дан кем эмес болууга тийиш.

Окутуучулар өз квалификациясын 3 жылда 1 жолудан кем эмес жогорулатышы керек.

8-глава. Окуу процессин окуу-методикалык жана маалыматтык камсыздоо

41. Кесиптик билим берүүнүн деңгээлине карабастан билим берүү программасын ишке ашыруу ар бир билим алуучунун маалымат базаларына жана билим берүү программасынын дисциплиналарынын

40. Преподаватели профессионального цикла для соответствующего уровня профессионального образования должны иметь:

1) НПО – среднее профессиональное или высшее профессиональное образование по соответствующей специальности. Опыт деятельности в организациях соответствующей профессиональной сферы является обязательным для преподавателей, отвечающих за освоение обучающимися профессионального цикла.

Мастера производственного обучения должны иметь начальное профессиональное или среднее профессиональное образование. Мастера производственного обучения должны иметь на 1–2 разряда по профессии рабочего выше, чем предусмотрено образовательным стандартом для выпускников.

Преподаватели и мастера производственного обучения должны проходить стажировку в профильных организациях не реже 1 раза в 3 года;

2) СПО – высшее профессиональное образование (кроме авиационных специальностей) не ниже бакалавра или специалиста.

При оценке качественного состава преподавателей профессионального цикла учитываются производственники со стажем более 10 лет;

3) ВПО – квалификацию специалиста/магистра или ученую степень кандидата или доктора наук/PhD и/или опыт деятельности в соответствующей профессиональной сфере.

Доля преподавателей, имеющих степень кандидата или доктора наук (или приравненных к ним специалистов) в общем числе преподавателей, обеспечивающих образовательный процесс по данной образовательной программе, должна быть:

– бакалавриат, специальность – не менее 40 %;

– магистратура – не менее 60 %

Преподаватели должны повышать свою квалификацию не реже 1 раза в 3 года.

Глава 8. Учебно-методическое и информационное обеспечение учебного процесса

41. Реализация образовательной программы независимо от уровня профессионального образования должна обеспечиваться доступом каждого обучающегося к базам данных и библиотечным фондам, формируемым по полному перечню дисциплин образовательной программы.

42. Перечень обязательных учебников и методических пособий согласно лицензионным требованиям определяется образовательной организацией.

толул тизмеги боюнча түзүлгөн китепканалык фонддорго жетүүсү менен камсыз кылынууга тийиш.

42. Милдеттүү окуу китептеринин жана методикалык куралдардын тизмеги лицензиялык талаптарга ылайык билим берүү уюму тарабынан аныкталат.

43. Билим алуучулардын билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияты жана/же электрондук адабият менен камсыз болушу лицензиялык талаптарга ылайык келүүгө тийиш. Окуу маалыматынын булактары заманбап талаптарга жооп бериши керек.

44. Билим берүү процессинде ченемдик укуктук актылар, локалдык актылар, кесиптик багыттагы мезгилдүү басылмалардын материалдары пайдаланылууга тийиш.

9-глава. Окуу процессин материалдык-техникалык жактан камсыз кылуу

45. Билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму санитардык жана өрткө каршы эрежелерге жана ченемдерге ылайык келген билим берүү уюмунун окуу планында каралган, билим алуучулардын лабораториялык, дисциплинардык жана дисциплиналар аралык даярдоонун бардык түрлөрүн, практикалык жана илимий-изилдөө иштерин жүргүзүүнү камсыз кылуучу материалдык-техникалык базага ээ болушу керек (билим берүү программасы үчүн маанилүү материалдык-техникалык камсыздоо көрсөтүлөт, мисалы: окуу-өндүрүштүк устаканалар, окуу-өндүрүштүк комплекстер, окуу чарбалары, полигондор, технологиялык лабораториялар, студиялар ж.б. Жабдуулардын, инвентарлардын, аспаптардын, окутууда сарпталуучу материалдардын ж. б. билим алуучуларга болгон катышын да көрсөтүү зарыл).

43. Обеспеченность обучающихся учебной литературой и/или электронной литературой, необходимой для реализации образовательной программы, должна соответствовать лицензионным требованиям. Источники учебной информации должны отвечать современным требованиям.

44. В образовательном процессе должны использоваться нормативные правовые акты, локальные акты, материалы профессионально-ориентированных периодических изданий.

Глава 9. Материально-техническое обеспечение учебного процесса

45. Образовательная организация, реализующая образовательную программу, должна располагать материально-технической базой, обеспечивающей проведение всех видов лабораторной, дисциплинарной и междисциплинарной подготовки, практической и научно-исследовательской работы обучающихся, предусмотренных учебным планом образовательной организации, соответствующей санитарным и противопожарным правилам и нормам (указывается значимое для образовательной программы материально-техническое обеспечение, например: учебно-производственные мастерские, учебно-производственные комплексы, учебные хозяйства, полигоны, технологические лаборатории, студии и т.п. Необходимо указать также соотношение оборудования, инвентаря, инструментов, учебно-расходных материалов и т.д. к обучающемуся).

Кыргыз Республикасынын
башталгыч, орто жана жогорку
кесиптик билим берүүсүнүн
мамлекеттик билим берүү
стандартынын макетине
1-тиркеме

Приложение 1
к Макету государственного
образовательного стандарта
начального, среднего и высшего
профессионального образования
Кыргызской Республики

**Башталгыч кесиптик билим берүүнүн
билим берүү программасынын түзүмү**

№	ДЦ коду	Дисциплина- лардын циклдери жана аларды өздөштүрүүнүн долбоорлонгон натыйжалары	Жалпы орто билим алуу жана кесипке ээ болуу менен негизги жалпы билим берүүнүн базасында (9-кл.)		Орто жалпы билим берүүнүн базасында (11-кл) Эмгек сыйымдуу- лугу** (кредиттер/ саат)	Негизги жалпы билим берүүнүн базасында (9-кл.) жалпы орто билим албастан Эмгек сыйымдуулугу ** (кредиттер/ саат)
			2 жыл	3 жыл	1 жыл	2 жыл
1.	БКБ 1	1. Жалпы билим берүү дисциплиналарынын цикли (жалпы орто билим берүүнүн МБСке ылайык окутуунун натыйжалары) 2. Жалпы гуманитардык цикл	*1768 с. (10-кл; 11-кл.)	*2006 с. (10-кл; 11-кл.)	3 кр / 90 с.	4 кр./120 с.
2.	БКБ 2	Кесиптик цикл жана ЖТЦ, ЖКЦ, КЦ дисциплиналары)	**1272 с.	**2474 с.	**23 кр./690 с.	**38 кр./1140 с.
3.	БКБ 3	Өндүрүштүк окутуу жана практика (практикалык көндүмдөр БПда аныкталат)	600 с.–780 с.	1250 с.–1500 с.	33 кр./990 с.	57 кр./1710 с.
4.		Дене тарбия			54 с.	108 с.

**Структура образовательной программы
начального профессионального образования**

№	Код ЦД	Циклы дисциплин и проектируемые результаты их освоения	На базе основного образования (9 кл.) с получением среднего общего образования и профессии		На базе среднего об- щего обра- зования (11кл) Трудоом- кость** (кредиты/ часы)	На базе основного об- щего образова- ния (9 кл.) без получения среднего общего образования Трудоом- кость** (кредиты/часы)
			2 года	3 года	1 год	2 года
1.	НПО 1	1. Общеобразовательный цикл дисциплин (результаты обучения согласно ГОС среднего общего образования) 2. Общегуманитарный цикл	*1768 ч. (10 кл; 11 кл.)	*2006 ч. (10 кл; 11 кл.)	3 кр / 90 ч.	4 кр./120 ч.
2.	НПО 2	Профессиональный цикл (дисциплины ОТЦ и ОПЦ, ПЦ)	**1272 ч.	**2474 ч.	**23 кр./690 ч.	**38 кр./1140 ч.
3.	НПО 3	Производственное обучение и практика (практические навыки определяются ОП)	600 ч.–780 ч.	1250 ч.–1500 ч.	33 кр./990 ч.	57 кр./1710 ч.
4.		Физическая культура			54 ч.	108 ч.
5.	НПО 4	Итоговая государственная аттестация	36 ч.	36 ч.	1 кр./30 ч.	1 кр./30 ч.
6.		Общая трудоомкость ОП	3000 ч.	4480 ч.	1800 ч. 60 кредитов	3000 ч. 100 кредитов
7.		Недельная нагрузка	36/40	36/40	40	36 /40

5.	БКБ 4	Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	36 с.	36 с.	1 кр./30 с.	1 кр./30 с.
6.		БПнын жалпы эмгек сыйымдуулугу	3000 с.	4480 с.	1800 с. 60 кредит	3000 с. 100 кредит
7.		Жумалык жүктөм	36/40	36/40	40	36/40

(*) – 2-3 жыл окутуу мөөнөтү менен жалпы билим берүүчү даярдоого кирген дисциплиналардын эмгек сыйымдуулугу Кыргыз Республикасында жалпы мектептик билимдин мамлекеттик билим берүү стандартына ылайык аныкталат;

(**) – циклдерге кирген айрым дисциплиналардын эмгек сыйымдуулугу (жалпы техникалык, жалпы кесиптик, кесиптик) даярдалуучу жумушчу кесиптердин профилинин багытына ылайык аныкталат.

(*) – трудоемкость дисциплин, входящих в общеобразовательную подготовку, со сроком обучения 2-3 года определяется в соответствии с государственным образовательным стандартом школьного общего образования Кыргызской Республики;

(**) – трудоемкость отдельных дисциплин, входящих в циклы (общетехнический, общепрофессиональный, профессиональный), определяется в соответствии с направлением профиля подготавливаемых рабочих профессий.

Кыргыз Республикасынын
башталгыч, орто жана жогорку
кесиптик билим берүүсүнүн
мамлекеттик билим берүү
стандартынын макетине
2-тиркеме

Приложение 2
к Макету государственного
образовательного стандарта
начального, среднего и высшего
профессионального образования
Кыргызской Республики

**Орто кесиптик билим берүүнүн
билим берүү программасынын түзүмү**

№	ДЦ коду	Дисциплиналар- дын циклдери жана аларды өздөштүрүүнүн долбоорлонгон натыйжалары	Билим берүү программасынын жана анын окуу циклдеринин көлөмү академиялык кредиттер менен				
			1 жыл 10 ай	2 жыл 6 ай	2 жыл 10 ай	3 жыл 6 ай	3 жыл 10 ай
1.	1-блок	1) жалпы гуманитардык цикл; 2) математикалык жана табигый илимдер цикли; 3) кесиптик цикл	70–100	90–130	110–155	130–158	150–215
2.	2-блок	Жумуш ордунда окутуу (практикалык жөндөмдөр жана көндүмдөр билим берүү программасы менен аныкталат)	15–40	15–50	20–60	20–70	20–80
3.	3-блок	Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	5–10	5–10	5–10	5–10	5–10
4.		Дене тарбия (*) (көрсөтүлгөн семестрлерде жумасына 2 сааттан)	3–5 семестр-лер	3–6 семестр-лер	3–6 семестр-лер	3–7 семестр-лер	3–7 семестр-лер
5.		ОКБ билим берүү программасынын көлөмү	120	150	180	210	240

(*) Дисциплина өздөштүрүү үчүн милдеттүү болуп саналат, бирок академиялык кредиттерге которулбайт жана билим берүү программасынын жалпы эмгек сыйымдуулугуна кирбейт.

**Структура образовательной программы
среднего профессионального образования**

№	Код ЦД	Циклы дисциплин и проектируемые результаты их освоения	Объем образовательной программы и ее учебных циклов в академических кредитах				
			1 год 10 мес.	2 года 6 мес.	2 года 10 мес.	3 года 6 мес.	3 года 10 мес.
1.	Блок 1	1) общегуманитарный цикл; 2) математический и естественнонаучный цикл; 3) профессиональный цикл	70–100	90–130	110–155	130–158	150–215
2.	Блок 2	Обучение на рабочем месте (практические умения и навыки определяются образовательной программой образовательной организации)	15–40	15–50	20–60	20–70	20–80
3.	Блок 3	Итоговая государственная аттестация	5–10	5–10	5–10	5–10	5–10
4.		Физическая культура (*) (по 2 часа в неделю в указанных семестрах)	3–5 семестры	3–6 семестры	3–6 семестры	3–7 семестры	3–7 семестры
5.		Объем образовательной программы СПО	120	150	180	210	240

(*) Дисциплина является обязательной для освоения, но не переводится в академические кредиты и не входит в общую трудоемкость образовательной программы.

Кыргыз Республикасынын
башталгыч, орто жана жогорку
кесиптик билим берүүсүнүн
мамлекеттик билим берүү
стандартынын макетине
3-тиркеме

Приложение 3
к Макету государственного
образовательного стандарта
начального, среднего и высшего
профессионального образования
Кыргызской Республики

**Жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү
программасынын түзүмү (бакалавриат – Б)**

**Структура
образовательной программы высшего
профессионального образования (бакалавриат – Б)**

№	ДЦ коду	Дисциплиналардын циклдери жана аларды өздөштүрүүнүн долбоорлонгон натыйжалары	Эмгек сыйымдуулугу* (академ. кредиттер)
1.	1-блок	1) жалпы гуманитардык цикл; 2) математикалык жана табигый илимдер цикли; 3) кесиптик цикл	165–215
2.	2-блок	Жумуш ордунда окутуу жана/же илимий- изилдөө иштери (практикалык жөндөмдөр жана көндүмдөр билим берүү программасы менен аныкталат)	15–60
3.	3-блок	Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	10
4.		Дене тарбия (*)	360
5.		Билим берүү программасынын жалпы эмгек сыйымдуулугу	240 кредит

(*) Дисциплина өздөштүрүү үчүн милдеттүү болуп саналат, бирок академиялык кредиттерге которулбайт жана билим берүү программасынын жалпы эмгек сыйымдуулугуна кирбейт.

№	Код ЦД	Циклы дисциплин и проектируемые результаты их освоения	Трудоемкость* (академ. кредиты)
1.	Блок 1	1) общегуманитарный цикл; 2) математический и естественнонаучный цикл; 3) профессиональный цикл	165–215
2.	Блок 2	Обучение на рабочем месте и/или научно- исследовательская работа (практические умения и навыки определяются образовательной программой образовательной организации)	15–60
3.	Блок 3	Итоговая государственная аттестация	10
4.		Физическая культура (*)	360
5.		Общая трудоемкость образовательной программы	240 кредитов

(*) Дисциплина является обязательной для освоения, но не переводится в академические кредиты и не входит в общую трудоемкость образовательной программ.

Кыргыз Республикасынын
башталгыч, орто жана жогорку
кесиптик билим берүүсүнүн
мамлекеттик билим берүү
стандартынын макетине
4-тиркеме

**Жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү
программасынын түзүмү (адистик – С)**

№	ДЦ коду	Дисциплиналардын циклдери жана аларды өздөштүрүүнүн долбоорлонгон натыйжалары	Эмгек сыйымдуулугу* (академ. кредиттер)
1.	1-блок	1) жалпы гуманитардык цикл; 2) математикалык жана табигый илимдер цикли; 3) кесиптик цикл	185–260
2.	2-блок	Жумуш ордунда окутуу жана/же илимий-изилдөө иштери (практикалык жөндөмдөр жана көндүмдөр билим берүү программасы менен аныкталат)	25–90
3.	3-блок	Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	15
4.		Дене тарбия (*)	360
5.		Билим берүү программасынын жалпы эмгек сыйымдуулугу	300 кредит

(*) Дисциплина өздөштүрүү үчүн милдеттүү болуп саналат, бирок академиялык кредиттерге которулбайт жана билим берүү программасынын жалпы эмгек сыйымдуулугуна кирбейт.

Приложение 4
к Макету государственного
образовательного стандарта
начального, среднего и высшего
профессионального образования
Кыргызской Республики

**Структура
образовательной программы
высшего профессионального образования
(специальность – С)**

№	Код ЦД	Циклы дисциплин и проектируемые результаты их освоения	Трудоемкость* (академ. кредиты)
1.	Блок 1	1) общегуманитарный цикл; 2) математический и естественнонаучный цикл; 3) профессиональный цикл	185–260
2.	Блок 2	Обучение на рабочем месте и/или научно- исследовательская работа (практические умения и навыки определяются образовательной программой образовательной организации)	25–90
3.	Блок 3	Итоговая государственная аттестация	15
4.		Физическая культура (*)	360
5.		Общая трудоемкость образовательной программы	300 кредитов

(*) Дисциплина является обязательной для освоения, но не переводится в академические кредиты и не входит в общую трудоемкость образовательной программы.

Кыргыз Республикасынын
башталгыч, орто жана жогорку
кесиптик билим берүүсүнүн
мамлекеттик билим берүү
стандартынын макетине
5-тиркеме

Приложение 5
к Макету государственного
образовательного стандарта
начального, среднего и высшего
профессионального образования
Кыргызской Республики

**Жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү
программасынын түзүмү (магистратура – М)**

№	ДЦ коду	Дисциплиналардын циклдери жана аларды өздөштүрүүнүн долбоорлонгон натыйжалары	Эмгек сыйымдуулугу* (академ. кредиттер)
1.	1-блок	Жалпы илимий цикл Кесиптик цикл	60–90
2.	2-блок	Жумуш ордунда окутуу жана/же илимий- изилдөө иштери (практикалык жөндөмдөр жана көндүмдөр билим берүү программасы менен аныкталат)	20–40
3.	3-блок	Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	20
4.		Билим берүү программасынын жалпы эмгек сыйымдуулугу	120 кредит

**Структура
образовательной программы
высшего профессионального образования
(магистратура – М)**

№	Код ЦД	Циклы дисциплин и проектируемые результаты их освоения	Трудоемкость (академ. кредиты)
1.	Блок 1	Общенаучный цикл Профессиональный цикл	60–90
2.	Блок 2	Обучение на рабочем месте и/или научно- исследовательская работа (практические умения и навыки определяются образовательной программой образовательной организации)	20–40
3.	Блок 3	Итоговая государственная аттестация	20
4.		Общая трудоемкость образовательной программы	120 кредитов